

DONES DEL MUNICIPI

MAGDA GUERRERO MERCADER

Durant molts anys va ser professora a l'escola de Mont-roig. Era una ferma defensora de la cultura i la llengua catalana. Va estar vinculada durant molts anys a la revista de l'Associació de Veïns Muntanya Roja, el *Ressò Mont-roigenc*. A Colldejou també va ser fundadora i directora de la revista *Lo Collet*, presidenta del Centre Cultural, fundadora de l'Associació de Dones i de la Biblioteca. Actualment, els premis literaris de la Vila de Mont-roig tenen un premi de prosa que porta el seu nom.

ROSA VIRGILI GRANELL

Nascuda a Mont-roig, vivia al Mas Boter, a Les Pobles. Durant la Guerra Civil Espanyola, ella i el seu marit van haver d'exiliar-se a França. Va ser detinguda i enviada al camp de refugiats de Sant Cebrià, on va quedar embarassada. Va ser una de les primeres mares acollides a la maternitat d'Elna, on va tenir al seu fill l'any 1940.

MONTSERRAT LLORENS MARTÍ

Nascuda a Mont-roig. Sempre va mostrar un gran interès per la vida social i cultural del poble. El 1970 ella i el seu marit, es van fer càrrec de Correus de Mont-roig, convertint-se així en la primera carterera del poble. Fundadora del Comitè local de Convergència Democràtica de Catalunya, presidenta durant 10 anys de l'Associació de Veïns Muntanya Roja i membre del *Ressò Mont-roigenc*, de la Unió de Dones i del Grup Sardanista La Rotllana. Fou una ferma defensora de l'associacionisme i una activista social i cultural de Mont-roig.

ANA MUÑOZ MARTÍNEZ

Nascuda a Andalusia, va venir a viure a Mont-roig quan era jove, on va construir la seva vida i va formar la seva família. Una dona emprenedora que amb el suport del seu marit i els seus fills, va obrir un supermercat, després un restaurant i finalment un hostal a Miami Platja. Va ser una figura socialment molt activa, essent una de les fundadores del Casal d'Avis de Miami i impulsora d'activitats destinades a la gent gran. Una dona que va lluitar per la cohesió i la participació en el municipi, i fou un referent de l'apoderament de la dona en l'empresariat.

MARIA ELENA MASERAS I RIBERA

Nascuda a Vila-seca, d'ascendència mont-rogenca, va ser la primera dona a matricular-se a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona el curs 1872-73. Tot i que va estudiar medicina, no va poder exercir per ser una dona, motiu pel qual va estudiar pedagogia i va dedicar-se a l'educació. Activista feminista que tenia l'objectiu de promoure la incorporació de la perspectiva de gènere per eliminar discriminacions i desigualtats entre homes i dones en tots els estaments i funcions de la comunitat universitària.

MERCEDES DE LOS MILAGROS CAMPOS SÁNCHEZ

Nascuda a Madrid, va passar la infància a Alemanya. Quan tenia 16 anys va tornar a Madrid. Un cop casada, per qüestions de feina, va venir amb la seva parella, Luís César López Jiménez a viure a Miami, on va tenir 6 fills. La seva parella va tenir un negoci de marbre durant més de 30 anys, i ella que era una dona alegre i molt emprenedora, com que parlava català, castellà i alemany, ajudava a la gent estrangera amb les traduccions. També ajudava sempre que podia a les persones més necessitades. Va tenir un Vídeo Club a l'Illa de Miami durant més de 15 anys. Després es va dedicar al negoci immobiliari. Actualment, tots els seus fills i filles resideixen al municipi.

MARIBEL ZAFRA AGEA

Era una noia de Miami molt alegre i sociable. Va morir molt jove, amb només 29 anys, a causa d'un càncer, deixant dues filles de 4 i 9 anys orfes. Abans havia estat voluntària de la Creu Roja, donant de sang i va muntar el primer negoci de llaminadures de Miami. Era una noia molt estimada per la ciutadania però també pels nens i nenes del poble. La seva falta va impactar molt a la ciutadania de Miami.

MAGDALENA SERRA I VERNET

Nascuda a Mont-roig, fou una dona coneguda i estimada pel poble. Molt interessada en la memòria històrica de Mont-roig i els costums populars que amb les seves explicacions i memòria ha ajudat a reconstruir la història popular de la vila, sent informadora sobre fotografies antigues. També fou la darrera majorala de la Confraria del Roser, fundada a Mont-roig l'any 1578. La Magdalena va publicar diversos articles de temàtica local molt interessants a la revista Ressò Mont-roigenc i va col·laborar en moltes iniciatives, el ball de Coques n'és una.

MERCEDES BOQUERA BOQUERA

Va néixer a l'Hospitalet de l'Infant, es va casar amb el Prudencio Castellví un dels homes de confiança del marquès de Mariano al Vedat de caça i després del promotor Marcel·lí Esquiús. El matrimoni va edificar la segona casa construïda a Miami Platja, a l'actual Avinguda de Barcelona 118. Era una dona inquieta i amb molta empena aviat va veure que a Miami hi calia una botiga d'alimentació per atendre els primers turistes francesos, holandesos i alemanys que venien a passar l'estiu al càmping Miami, llavors fa fundar el Colmado, obert entre 1958-1959 on venia productes bàsics, sent aquest, el primer comerç d'un nucli urbà acabat de néixer. L'any 1974 va deixar l'alimentació i va obrir una botiga de ceràmica decorativa (que portava de Manises). També va ampliar casa seva i a la part de darrere hi llogava habitacions, on van allotjar-se els primers treballadors procedents de tota Espanya, la majoria paletes, que van arribar per la construcció dels xalets a Miami. La seva iniciativa va engrescar a altres comerciants que va seguir el seu exemple.

DONES DE CATALUNYA

MARIA JOSEPA COLOMER I LUQUE

Va ser la primera aviadora catalana de la història i la tercera d'Espanya. Amb l'esclat de la Guerra Civil Espanyola, va formar part de l'Escola de Pilots de la Generalitat de Catalunya, amb el rang d'auxiliar de primera categoria del Servei Aeronàutic, on treballava formant nous pilots per a les Forces Aèries de la República Espanyola. El seu primer vol militar, el va realitzar el 2 d'agost de 1936, amb la missió de llançar fullets antifeixistes sobre la ciutat de Barcelona.

NATIVIDAD YARZA PLANAS

Tot i haver nascut a Valladolid, la seva família es va traslladar a Barcelona a principis de segle. Va exercir de mestra i va ser la primera alcaldessa de Catalunya i Espanya triada per sufragi universal a les eleccions de gener del 1934 en la candidatura d'ERC de Bellprat. Es descrivia com a "dona republicana, feminista i laïcista". L'any 1931 va participar en la constitució de "l'Associació Femenina Republicana Victoria Kent" de Barcelona, creada amb l'objectiu d'animar les dones a col·laborar amb la república, contribuint a crear una consciència ciutadana en un segment de la població que havia viscut, fins aquell moment, allunyat de l'orde polític. Durant la Guerra Civil, es va allistar com a miliciana republicana i tot seguit a l'Exèrcit Popular de la República. Després de la guerra es va exiliar a França i ja no va poder tornar.

LLUÏSA CASAGEMAS I COLL

Nascuda a Barcelona, estudià composició, harmonia i cant, convertint-se en una de les primeres compositoras de finals del segle XIX. Fou la primera dona que va compondre una òpera a Catalunya, *Shiava e regina*. Al llarg de la seva vida compongué més de 100 obres, la majoria peces breus per a piano i veu. Les seves composicions eren presents de manera regular als programes de concerts dels teatres més prestigiosos de Barcelona.

NÚRIA LLANSÀ FERNÁNDEZ

Va ser una jugadora de futbol catalana, jugava de portera. Fou una de les pioneres en el futbol femení del Barça, equip amb qui va jugar fins a la temporada 1973/74, quan va fitxar per l'equip RCE Espanyol. Va viure l'època heroica del futbol femení, ja que el futbol era considerat un esport masculí que no tolerava les dones. Va haver de suportar actituds masclistes als partits, en què la gent tirava pedres a les jugadores i les insultava. Sempre va jugar en secret, amagant la seva afició a la família i a la feina, treballava en un laboratori, fins que un dia el seu nom va sortir publicat al diari. En relació amb el Barça va fer de tot, crear i gestionar l'equip amb una estructura organitzativa mínima, va ser entrenadora i va posar diners propis per poder disposar de materials esportius per les jugadores.

JOANA RASPALL I JUANOLA

Coneguda per l'obra poètica infantil, també escrigué per a adults. Dins la seva obra hi ha teatre, contes i novel·les. Fou activista cultural des dels 14 anys (dictadura Primo de Rivera) participava en revistes locals amb poemes, prosa i teatre. També participava en un grup de teatre. Obtingué el títol de bibliotecària i durant la Guerra Civil Espanyola va contribuir a salvar molts exemplars de llibres catalans de la destrucció. Durant la dictadura de Franco, en què estava prohibit ensenyar català, ella feia classes clandestines al seu domicili, continuava publicant on podia, animant a tothom a estimar i utilitzar la llengua catalana.

MARTA ÀNGELA MATA GARRIGA

Llicenciada en pedagogia, el 1956 va participar en la creació de l'escola Talitha, amb l'objectiu de canviar el sistema educatiu que el franquisme havia imposat. El 1965 fundà l'escola de mestres Rosa Sensat on, de manera clandestina, inicià un treball de renovació pedagògica. En els primers anys de la transició (1975/76) fou la principal potenciadora de l'escola pública, democràtica i catalana. Poc després fou diputada a les Corts espanyoles, al Parlament de Catalunya, senadora d'esports generals i regidora de l'Ajuntament de Barcelona.

ROSA SENSAT I VILÀ

Va ser una mestra que contribuï al desenvolupament de l'escola pública catalana durant el primer terç del segle xx, tant en l'àmbit de divulgació dels nous corrents, experiències i, sobretot, per la seva capacitat d'organització de centres escolars..

MARIA MATILDE ALMENDROS

Actriu catalana que va ser clau en el desenvolupament del teatre català. També va exercir de productora i directora de diverses companyies teatrals. Després va treballar de locutora i fou pionera en introduir el català en la ràdio de postguerra.

TERESA CLARAMUNT CREUS

Tot i no haver rebut educació, ella mateixa es va formar en el seu temps lliure per aprendre a llegir i escriure. Era teixidora i treballava a una fàbrica en jornades d'entre 12 i 14 hores. L'any 1883 va ser una de les impulsores de la vaga de les 7 setmanes, per reivindicar una jornada laboral de 10 hores que no va prosperar. Més endavant va formar part del col·lectiu anarquista de Sabadell com a dirigent sindical internacionalista i feia conferències. També va ser precursora del feminisme i va fundar la Secció Vària de treballadores anarcol·lectivistes i la Societat autònoma de dones de Barcelona. Va fer diverses publicacions sobre la dona obrera. Va estar gran part de la seva vida a la presó malgrat no ser mai condemnada per cap delictes —a més de patir exilis a Anglaterra, Portugal i França, i un desterrament a Aragó. Però allà on fos, lliure o presa, la Teresa continuava la tasca de difondre les seves idees i ajudar a organitzar els obrers.

CARME KARR I ALFONSETTI

Fou periodista, escriptora, feminista, pacifista, musicòloga i publicista. Va ser una de les promotores més avançades del feminisme català de principi del segle xx. El seu feminisme, que advocava per dotar les dones d'eines que les capacitessin tant per a l'exercici d'una professió com per a la igualtat de drets, va quedar àmpliament exposat en Feminal -suplement de La Il·lustració Catalana-, revista que dirigí des de 1907 fins al 1917 i on també signava amb el pseudònim Joana Romeu. També va col·laborar en el Diario de Barcelona, La Veu de Catalunya, Or i Grana, (1906-1907, on defensà la causa de Solidaritat Catalana), Ofrena (1916-17), La Mainada (1922-23), La Actualidad, Día Gráfico i Las Provincias de València, de vegades amb el pseudònim de Xènia, que feia al·lusió al Xènius d'Eugeni d'Ors, amb qui polemitzà en Joventut.

DONES D'ESPANYA

CLARA CAMPOAMOR RODRÍGUEZ

Fou una advocada, escriptora, política i defensora dels drets de la dona. Va ser diputada a les Corts Constituents de la Segona República entre 1931 i 1933. Va defensar i aconseguir l'aprovació del sufragi femení a Espanya per primera vegada a la seva història.

ANA ORANTES RUIZ

Va ser una dona espanyola víctima de violència de gènere que va exposar en una entrevista televisiva els maltractaments que havia patit per part del seu exmarit. Pocs dies després del seu testimoni a la televisió, va ser assassinada pel seu exmarit, la qual cosa va marcar un precedent en la visibilització de la violència masculista i un canvi social i, com a conseqüència, la reforma del Codi Penal l'any 1999 i l'aprovació de la Llei Integral contra la Violència de Gènere l'any 2004.

MARIA TELO NÚÑEZ

Va ser una jurista i feminista espanyola, coneguda per la seva ferma defensa dels drets de les dones. Doctora honoris causa per la Universitat de Salamanca, va rebre diversos premis pel seu compromís amb la justícia i lluita a favor de la democràcia i la igualtat d'homes i dones. La seva obra jurídica i política van ser decisives per a la reforma del Codi Civil.

CONCEPCIÓN ARENAL

Va ser una escriptora gallega, precursora del moviment feminista a Espanya. Va entrar com a oient a la Facultat de Dret de la Universitat Central de Madrid, vestint robes masculines, ja que en aquella època l'educació universitària estava prohibida a les dones. Va participar en tertúlies polítiques i literàries, lluitant així contra el que estava establert a l'època per a la condició femenina.

DONES INTERNACIONALS

ELISABETH EIDENBENZ

Fou una mestra i activista suïssa que dirigí la maternitat d'Elna. Després d'acabar els estudis de magisteri, va viatjar a Espanya durant la Guerra Civil Espanyola com a voluntària per tal d'oferir ajuda a mares, nens i ancians. Un cop acabada la Guerra Civil, l'ONG Ajuda suïssa va fundar una institució humanitària al Sud de França, més coneguda com la Maternitat d'Elna, dedicada a ajudar a dones ubicades als camps de refugiats de les platges d'Argelers. Durant els cinc anys que va estar en funcionament, van ser salvats prop de 600 nens catalans, espanyols i jueus.

ROSA PARKS

Fou una activista estatunidenca que va lluitar per l'equiparació de drets civils entre blancs i negres als Estats Units. Es va convertir en un important personatge històric quan va desobeir l'ordre d'un conductor d'autobús, de cedir el seu seient a una persona blanca. Parks va ser arrestada, jutjada i sentenciada per la seva conducta. Arran d'aquesta acció i del boicot d'autobusos a Montgomery, Alabama per visibilitzar la segregació racial, Parks es va consolidar com una icona del moviment pels drets civils.

FATIMA AL-FIHRI

Va dedicar tota la seva vida a la construcció i sosteniment de la universitat més antiga del món Al-Qarawiyyin, situada a la ciutat de Fes, Marroc. La universitat va arribar a ser considerada un dels centres espirituals i educatius més importants del món musulmà, i va produir grans pensadors sobre jurisprudència islàmica. Al mateix temps, va contribuir a impulsar les relacions culturals i acadèmiques entre el món islàmic i Europa. Avui en dia, Fàtima al-Fihri és molt respectada i considerada per les dones marroquines.

JANE JACOBS

Va ser una teòrica i activista estatunidenca de l'urbanisme humanista. Jacobs va viure a Nova York, on va començar a interessar-se per les qüestions urbanes i el periodisme. La seva tasca d'investigació i divulgació va propiciar l'auge d'un nou urbanisme centrat en la perspectiva de gènere i la participació ciutadana.

AMALIA KOUTSOURI- VOUREKAS

També coneguda com a Amalia Fleming, va ser una bacteriòloga i activista política grega que es va aixecar contra la dictadura militar que dominava Grècia durant aquella època. Cal destacar la seva labor com a investigadora en l'àrea de la biologia molecular, genètica i oncologia molecular.

RACHEL LOUISE CARSON

Va ser una biòloga marina i ecòloga estatunidenca, precursora del moviment ecologista. La seva recerca va ser molt important per prendre consciència del perill dels plaguicides i de la importància de la conservació del medi. A més va tenir una forta influència en l'origen de l'ecofeminisme.